

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA

ORSZÁGGYÜLÉS HIVATALA

Érkezett: 2010. júli. 02.

**T/579. számú
törvényjavaslat**

a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény módosításáról

**Előadó: Dr. Navracsics Tibor
közigazgatási és
igazságügyi miniszter**

Budapest, 2010. július

2010. évi törvény

a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény módosításáról

1. §

A Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 46. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Egyesbíróként és a tanács elnökeként csak hivatásos bíró járhat el. Helyi bíróság hatáskörébe tartozó, törvény által meghatározott ügyben egyesbíróként bírósági titkár is eljárhat.”

2. §

Az Alkotmány 70/I. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„70/I. § (1) Minden természetes személy, jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet köteles jövedelmi és vagyoni viszonyainak megfelelően a közterhekhez hozzájárulni.

(2) A közterhek viselésére szolgáló forrásokból, valamint az állami vagyonnal gazdálkodó, illetve az állam többségi tulajdonában vagy irányítása alatt álló szervezetek részéről jó erkölcsbe ütköző módon juttatott jövedelmek tekintetében törvény, az adott adóévtől kezdődően, külön mértékű kötelezettséget állapíthat meg.”

3. §

Ez a törvény a kihirdetését követő nyolcadik napon lép hatályba.

INDOKOLÁS

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A hatályos törvények a bírósági eljárásban lényegében minden feladatot bírói hatáskörbe utalnak, a megfelelő végzettséggel rendelkező igazságügyi alkalmazottakat pedig feljogosítják ezek közül néhány gyakorlására. Régóta komoly igény fogalmazódott meg a bírói kar részéről, hogy a bírósági titkárok hatáskörének gondos elkülönítésével a bírák tevékenysége a tényleges ítélkező munkára koncentrálódjon. Időszerűvé teszi a probléma kezelését, hogy a bírói kar kor szerinti összetétele megváltozott, és az elkövetkezendő időszakban rendkívül kis számban üresednek meg bírói álláshelyek, illetve a bírói pálya elhagyása következtében sem szabadulnak fel jelentős mértékben bírói állások.

Mindezen tényezők irányváltást igényelnek a bírósági titkárok foglalkoztatásánál, a bírói utánpótlás stratégiai tervezésénél és ennek alapja a bírósági titkári jogállás és hatáskör átgondolása, felülvizsgálata. A bírósági titkárokat megfelelő hatáskör és jogállás biztosításával ösztönözni kell feladataik ellátására.

Ezen megállapításokat az Országos Igazságszolgáltatási Tanács fogalmazta meg a bírósági titkárok jövőbeni szabályozására vonatkozó kívánalomként.

Mindemellett a Kormánynak a közbiztonság helyreállítása érdekében eddig megtett, illetve a jövőben bevezetni szándékozott intézkedései további ügyszerhet rónak a bíróságokra, amelyhez biztosítani szükséges azok többletkapacitását is.

A közelmúltban az Alkotmánybíróság többször is foglalkozott a bírósági titkárok jogállására, hatáskörére vonatkozó jogszabályok alkotmányossági vizsgálatával. Az Alkotmánybíróság az 1/2008. (I. 11.) AB határozatával azért is tartotta alkotmányellenesnek a bírósági titkár érdemi döntéshozatali jogkörrel történő felruházását, mert az Alkotmány 46. §-a nem teszi lehetővé azt, hogy az ítélkezés alanya tekintetében törvény eltérően rendelkezzen. Az alkotmánymódosítási javaslat (a továbbiakban: Javaslat) a törvényi eltérő rendelkezés lehetőségét teremti meg.

A Javaslat másik rendelkezése alaptörvényi felhatalmazást ad arra, hogy törvény a társadalmi igazságérzetet sértő, jó erkölcsbe ütköző juttatásokra külön mértékű adót állapítson meg. A Javaslat figyelembe veszi, hogy az adónak szabályozó funkciója is van; azt célozza, hogy a jogalanyok az adópolitikailag nem támogatott jogviszonyokat ne, vagy csak magas adóteher mellett kössenek. Erre tekintettel az alkotmányozó a társadalmi igazságérzetet sértő, jó erkölcsbe ütköző jogviszonyok ellen kíván fellépni az adóztatás eszközével.

Az alkotmányozó az adójogszabályok tekintetében el kíván térni az Alkotmánybíróság 903/B/1990. AB határozatban megfogalmazott megállapításával, amely szerint az adókötelezettséget érintő szabályozásnál az adókötelezettség keletkezésének időszakát, és nem a bevallás időpontját tekinti irányadónak. A Javaslat ezért lehetővé kívánja tenni, hogy a jó erkölcsbe ütköző módon szerzett juttatások adóztathatóak legyenek az adott adóév egészére vonatkozóan. Az alkotmánymódosítással bevezetett 70/I. § (2) bekezdése az ott meghatározott jövedelemadók esetében az adó mértékének meghatározását a törvényhozó szabad belátására bízta.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. § -hoz

A Javaslat a helyi bíróság hatáskörébe tartozó ügyek esetében megteremti az alkotmányos alapját annak, hogy törvényben meghatározott ügyek tekintetében bírósági titkár is eljárhasson.

A 2. §-hoz

Az Alkotmány 70/I. §-át új bekezdéssel egészíti ki. Felhatalmazást ad a törvényhozónak a jó erkölcsbe ütköző, államtól származó jövedelmek külön mértékű adóztatására az adott adóévben.